

Heeft God favorieten?

Hoe werkt dit? Hebben sommige mensen een streepje voor? Zijn mensen geschapen voor de hel?

Hoe kijken we naar de Bijbel:

1. inhoud 2. betrekking 3. moment van/in Openbaring (Heb. 1:1-3, Heb 8:13)

a. taalkundig b. context c. schrijver d. lezer e. rode lijn f. structuren

en bovenal: Jezus is leidend. Zijn karakter, Zijn zijn, doen en laten is bepalend voor het leren kennen van de Vader.

0-300 Jezus Victor, mensen gingen het OT opnieuw bekijken vanuit het beeld van het kruis, God als het Lam.

300-nu Christendom als staatgodsdienst ingelijfd, vermenging met romeinse goden en feestdagen, politiek, rede, geweld weer terug in het christendom e.d.

De theologie stond in dienst van de politiek. Er bleven mensen die het Jezus Victor/ open-theïsme aanhingen maar die werden overruled of weggezet als Marcionisten uit angst voor legalisme/losbandigheid (zie bijbelstudie les over de geschiedenis).

Wat kwam (terug) : wetticisme, God die het kwaad brengt, Heidense culturen mengelmoes, machtstructuren, er staat veel tussen God en mens (hiërarchie).

Hoe zit het met God? Is Hij zo twisted dat hij een liefdevolle en een wraak kant heeft? Heeft Hij het bloed van zijn Zoon nodig om zijn wraak te stillen? Is hij na het plegen van een zonde zo boos dat Hij je doodt, met familie en baby's erbij? Wil Hij laten zien hoe groot Hij is door een heel land te laten leiden onder 10 vreselijke plagen? Heeft Hij dat nodig?

Daar gaan meerdere studies over. Nu zoomen we in op het onderwerp: lievelingetjes.

God kiest zijn volk: Israël. Je zou je zelfs af kunnen vragen: heeft Hij dat niet al eerder gedaan met Adam en Eva, waren dat de eerste mensen, of waren zij geschapen om het verschil te maken op aarde?

Maar Hij koos in ieder geval Israël. Het begint met een kleine familie, niets betekenend, in rouw om een gestorven zoon, broer en vader. Waarvan de levende zoon kinderloos is...Abram.

In het geval van Abram koos (vroeg?) Hij de vader van Abram, maar die wilde niet verder, en God vroeg toen Abram. Abram reisde wel verder.

Vanuit Abram kwam uiteindelijk Ismaël en Izaak. Ismaël kreeg in ieder geval 12 zonen, bijzonder gegeven. God heeft Ismaël altijd gezegend en nooit verlaten. Hij werd door mensen verstoten. Niet door God. Het is geen fraai verhaal, toch gaat God verder met Abram. En Izaak wordt geboren. Izaak is ook kinderloos, totdat hij tot God bidt en Rebekka wordt zwanger. God kiest dan de jongste boven de oudste. Verder op in de Bijbel lees je een aantal keer: Jakob heb ik liefgehad en Esau gehaat. Ik kom daar op terug. Voor nu is het belangrijk om betekenis te geven aan de keuze van God voor Jakob. Waarom? Zou het ook gewoon simpelweg kunnen zijn omdat God mensen wilde leren dat we moeten kijken naar persoon en talenten i.p.v. geboorteplek (stam, rang etc.)?

Rebekka krijgt de profetie. Dat maakt dat ik denk dat God echt bezig was met iets duidelijk maken. Echter, Izaak neemt haar niet serieus. Izaak heeft zijn oudste zoon meer lief dan Jakob. Je ziet ook bij Jakob dat hij Jozef meer liefheeft dan zijn andere kinderen. Je ziet patronen van keuzes uit angst, keuzes uit 'God een handje helpen', kinderloosheid, favorieten ...met alle gevolgen van dien.

Het feit dat mensen favorieten hebben, betekent dat dan dat God die ook heeft? Nee. Ik denk het niet. Hij kan met iedereen werken, en als Hij al iemand uitkiest is dat om talenten en mogelijkheden. En bovenal, voor het vernieuwen van denken. Zijn koninkrijk is ondersteboven.

Denk aan Gideon, Saul (een bange poeperd), David een ukkie en bastaard, de 12 bijeengeraapte discipelen die nooit een plek aan de voeten van een Rabbi zouden kunnen krijgen menselijk gezien.

De vraag die we moeten stellen is:

Wat was het DOEL van Israël?

Favoriet?

De nr. 1, beter dan de andere volken, meer waard dan de andere volken. Beeld van andere culturen, verdien model, excl./incl., superieur/inferieur (dit is veel voer voor haat, polarisatie en oorlog).

God kiest Israël niet als favoriet maar als Licht:

Israël werd uitgekozen om voor te leven hoe een leven samen met God eruit zou zien. Vol van zegen, voorspoed (geboortes, voldoende eten e.d.), vrijheid, genade, lang leven e.d. Door een leven met God hadden ze vrede en konden ze een getuige zijn in de wereld. Het doel was dat Israël mensen uitnodigde om terug te keren bij hun Schepper. Daarmee kiest God niet Israël en de andere niet, maar kiest Hij het eerste schaap over de dam uit. Er is ergens een start punt nodig.

Als je de één lief hebt, zegt dat niet dat je niet van de ander houdt. We kunnen van meerdere mensen tegelijk houden! Als de één een bediening heeft zegt dat niet dat jij geen of een minderwaardige bediening hebt. Het hart is waar het om gaat. Ben je wijs, heb je lief...heb je Karakter? ☺

Jesaja 42:6, 49:9, Deut 7:6, 14:2 gewijd/ heilig: kadoosh (apart, afgesplitst)

Amos 3:2 gekozen/uitverkoren: bachar (gekozen, prefereren, gewild)

*Jezus die uiteindelijk het Licht der wereld is. Jezus die als voorbeeld komt van hoe God het bedoeld had. 'Inclusief' is wat Hij ademde. Denk aan Zijn geslachtslijn (Rachab, Ruth, David). Denk aan Joël 2:28. Handelingen 1, **alle volken**, Joh. 4 Samaritaanse, de Centurion, Handelingen 10:34-35, Galaten 3:28, Kol. 3:11*

Kan God 'Ja' zeggen tegen de één, zonder 'nee' te zeggen tegen de ander?

Ja dat kan.

Kan God 'ja' zeggen terwijl Hij eigenlijk 'nee' wil? Ja ook dat kan.

God zei vaker: 'oke', dan 'nee'. Een paar voorbeelden:

- Bij Mara: het bittere water wilden ze niet, ze wilden zoet. Ze kregen zoet, terwijl het bittere water vies was, maar hen van binnen schoonmaakte van parasieten en hun hart een soort boost gaf om meer vermogen te hebben in de hitte van de woestijn.

- God wilde een relatie met de Israëlieten, maar ze durfden niet. Mozes moest het maar doen. Ze kregen wetten en steeds meer. Offerdiensten zodat er enigszins orde in de chaos kwam. Dit is missionair, niet persé Gods wil.

- Israël wilde net als de andere volkeren een koning. Terwijl God juist wil laten zien dat mensen dit niet aankunnen. Maar Hij gaf hen toch hun zin. (Zach 14:9)

- Territoriumgoden. Er werd in die tijd gedacht in plaatselijke goden. God komt daarin tegemoet en probeert stap voor stap mensen daarvan los te maken. 1 Kon. 11:33, 1 Sam 26-18-20, Amos 9:7 (Ethiopië staat voor ver weg, Filistijnen/Aramesen voor burenen)

Samengevat:

Israël mag veel zelf kiezen. Ze krijgen de waarheid te horen, en als ze niet zich keren naar de waarheid, dan overkomt hen hetzelfde als alle andere mensen op aarde. (Jes. 19:22-23, Amos 9:7, Deut 32:8) Ze krijgen dus de ruimte om gehoor te geven aan hun roeping. Ze worden niet gedwongen. God blijft hen los van wat ze kiezen liefhebben. Ook daarin zie je dat Hij trouw blijft aan het verbond dat er was voordat Jezus aan het kruis hing en op dat moment het verbond vervult. Is Israël nu nog favoriet/ uitgekozen? Ja en nee. Ja, zij hebben ook nog steeds de roep om een licht te zijn hierop aarde, echter die hebben we nu allemaal. God heeft hen niet meer lief dan ons. Moeten wij Joden meer steunen dan andere volken? Nee, ieder volk is gelijkwaardig. Als een volk vervolgd wordt hebben we voor hen op te komen.

- Antisemitisme: veel daarvan kwam voort uit de kerk. Luther was bijvoorbeeld ook antisemitisch. Dit heeft te maken met cultuur, bepaalde overtuigingen en verkeerde conclusies.
- Pro Israël: Van mij mag je prima voor Israël zijn, zolang je de anderen ook lief hebt. Ik denk zelf dat er teveel sentiment en slecht onderwijs zit in het pro-Israël verhaal. Boeken als Openbaring worden compleet uit zijn verband gerukt. Israël is niet Gods favoriet. De Bijbel vertelt juist hoe verkeerd het loopt als we bepaalde favorieten hebben.

God houdt van ons allemaal even veel. Dat kan Hij. En met iedereen heeft Hij een eigen unieke band. Dat kan Hij.

! Ik zou nog terug komen op het Jakob en Esau verhaal. Daarmee raak ik meteen het thema of God mensen kan hebben voorbestemd voor de hemel of de verdoemenis.

Als voorbeeld neem ik Romeinen 9.

1. Welk beeld heb je van Gods karakter als het gaat om Liefde/geweld?
2. Welk beeld heb je van God als het gaat om de vrije wil?
3. Welk beeld heb je van God als het gaat om genade?
4. Welk beeld heb je over de hemel en de hel?

Als er hieronder voor jou nog onvoldoende ingegaan wordt op deze beeldvormingen check dan zeker nog even de andere studies.

We starten bij de context. De Romeinen brief is geschreven aan joden die de Messias niet erkennen. Paulus werkt uitgebreid uit hoe het oude verbond is vervuld en er een nieuw verbond is. Hoe wij onder het oude verbond en onder de wet nooit tot verlossing kunnen komen. Hij vertelt hoe Jezus ons heeft bevrijd van Zonde en oordeel.

Paulus werkt uit (vers 13-24 en 30-32) dat de kern is dat het gaat om het geloof. Het geloof in Christus brengt redding en niet de werken van de wet of de biologische afstamming van Abraham.

De pottenbakker (vers 20-21) heeft een link met Jeremia 18:1-11.

We lezen dit vaak als dat de maker bepaalt wat iets wordt. Maar zo werkt het niet met klei. Je gaat met de klei aan de slag en de samenstelling van de klei maakt de keuze van de pottenbakker. Hij kan met iets beginnen en dan voelen dat het niet gaat werken en besluiten er iets anders van te maken. Het zegt dus veel over de kennis, kunde en flexibiliteit van de Pottenbakker.

Dus God werkt met waar wij uit bestaan. Op het moment dat we van God weggaan kan Hij ons niet vormen naar Zijn beeld. We lopen dan zelf onze ondergang tegemoet. Het is niet zo dat Hij ons zo van te voren heeft gemaakt. God doet er alles aan om mensen kansen te geven om zich te bekeren. En schakelt daar ook veel mensen voor in.

Toorn...vers 22. Over het algemeen genomen kun je daarvoor in de plaats zetten: Gods karakter, Gods innerlijke passie (check een doorsnee Oud Grieks-Nederlands woordenboek, bijv. van Prisma). En dan krijg je een hele andere sfeer in de tekst, met de info van hierboven.

Jakob heb ik liefgehad, Ezau heb ik gehaat... er staat geschreven. Waar? In Maleachi.

Het allerbelangrijkste is dat het in deze context NIET gaat over individuele redding. Het gaat om de grotere processen. Eerst Maleachi. God zegt: 'Ik heb je lief.' In plaats van dat Israël daar positief op reageert, is hun reactie: 'Hoe zien wij dat dan?'

Stel je voor dat ik zeg tegen mijn man: 'Lief, ik hou van je.' En hij zegt: 'Hoe zie ik dat dan?'

Uh...dat klinkt best voorwaardelijk. Terwijl ik gewoon wil zeggen dat ik van hem hou.

Onvoorwaardelijk, gewoon, het is er. Dat is toch iets om van te genieten? Om te ontvangen? Iets wat valideert?

Als het gaat om Jakob en Ezau zitten daar veel lessen in. De Bijbel leert ons dat God de houding van Ezau niet goed vindt als het gaat om vanuit je honger gevoel, zo primair, keuzes te maken en zo de waarde van iets verlaagt naar iets vluchtigs als een volle maag.

Als je kijkt naar het verhaal zie je verder dat God ook Zijn weg met Ezau gaat. Hij verdoemt hem helemaal niet. Blijkbaar is er vanuit Ezau het volk van de Edomieten ontstaan en die hebben het verkeerde erfdeel overgenomen. Het vluchtige, het primaire belang nastreven.

Je moet ook goed kijken naar wat God zegt en wat Hij zegt dat de mensen zullen zeggen en hoe zij denken en kijken. En daarbij dan te bedenken dat God missionair aansluit bij waar mensen zitten. En vanuit daar spreekt Hij mensen/volken aan om te groeien.

Vers 11 en 12:

Rebekka werd zwanger van onze vader Izaak,

nog voor zij geboren waren of iets goeds of slechts hadden gedaan, (los van daden)

dat door de keuze van God het doel kan blijven staan, (doel...welk doel heeft God met het volk?)

niet van werken maar door de roeping, (hier is je antwoord op de vorige vraag. Roeping op Gods 'out of the box' manier. En dus niet uitverkiezing.)

is haar gezegd:

De grotere zal de jongere dienen. Zoals het is geschreven: ...

Het is bijzonder dat het gedeelte verder gaat over aan wie God genade schenkt of medelijden. Dat God dit zelf bepaalt. Daarna, in vers 16-17, staat er: *niet aan degene die wil of aan degene die rent...maar aan degene die genade geeft.*

Dat is interessant, want...het is uiteindelijk Jakob die bang teruggaat naar Ezau. Jakob is degene geweest die het eerstgeboorterecht wilde (en heeft gestolen) en Jakob is degene geweest die weg is gierend. Ezau is degene geweest die genade heeft geschonken aan Jakob. (Gen. 33)

Duss..... in dit tekst gedeelte staat het citaat uit Maleachi, maar dan opnieuw bekeken. Niet als een uitverkiezing en een God die de één wel lief heeft en de ander niet. (Wat het volk Israël graag wilde zien in de praktijk.) Maar Paulus schrijft juist dat God BEIDE liefheeft, en dat Hij genade schenkt aan degene die genade schonk. Dus terecht dat Paulus schrijft dat het niet aan ons is om Gods rechtvaardigheid te bekritisieren.

Ver 17-18

In de schrift staat dat God zegt aan Faraó: want voor dit hele ding heb ik je opgewekt, zodat ik in jou de kracht van Mij laat zien, en zo kan misschien worden gepubliceerd in Mijn naam over heel de aarde. Zo dan aan hem Hij wil Hij heeft genade wie Hij wil en hij wie hij wil verhardt.

De vertaling kan ook hierin duiden op: wie wil heeft genade en wie wil verhard. En dat ook daar een omslag is. En dat het meer gaat over de klei dan over de Pottenbakker. Het feit dat Paulus spreekt over geloof in plaats van afstamming of werken en dat God daarin met al die mensen heeft gewerkt en van al die mensen houdt, ongeacht hun biografie. Het gaat om geloof. Farao wilde niet geloven. Hij geloofde heel kort en daarna bedacht hij zich weer. Zijn hart verharde. Het gaat God om de houding van mensen, staan ze in hun roeping van licht brengen, genade schenken etc., of lopen ze bij die roeping weg?

- ➔ Heeft God zijn hart verhard, of neemt God de verantwoordelijkheid hier op zich? Check de studie over Gods Karakter.
- ➔ Hoe zit het met hemel en hel? Check die studie.

Er is geen uitverkiezing. Er is teveel bewijs om het tegendeel te bewijzen. En het is (gelukkig!!) te zwak om zo'n intens heftige theologie te bouwen op romen 9.

Merk ook op dat Paulus op diverse plaatsen conclusies beschrijft die de nadruk leggen op de keuze van de mens. (Rom 9:30-10:4, 11:16-24). Een conclusie kan alleen bevatten wat wordt beargumenteerd in het voorafgaande deel. Als het tegenstrijdig is, begrijpen we één van beide verkeerd.

Jezus is voor elk mens gestorven en wil elk mens redden. (Tit. 2:11, 1 Tim. 2:4, Hebr. 2:9, 1 Joh. 2:2)

Judas is ook niet voorbestemd voor de hel. Er was iemand die Jezus moest verraden, niet gezegd dat Judas deze persoon had moeten zijn. Ook is het niet gezegd dat Judas verdoemd was. Wat als hij zichzelf niet had gedood en na Jezus opstanding zich met Jezus had verzoend? Of dat Jezus zich met hem verzoende net zoals Jezus dat bij Petrus deed?

Jezus kwam om te redden, niet om te oordelen.